

ฟ้าหลังฝนเกษตรกรไทย คลื่นรัสเซียรบกวน

สแกนสินค้า “เกษตรกรไทย” ในภาพรวม...ท่ามกลางการเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงสภาพอากาศ พร้อมจับตาความขัดแย้ง “รัสเซีย-ยูเครน” ที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

พลังขับเคลื่อนเช่นนี้ยังเป็นความหวังและโอกาส ฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แจกแจงว่า ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรไตรมาส 1 ปี 2565 (เดือนมกราคม-มีนาคม 2565) พบว่า ขยายตัวร้อยละ 4.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2564

ซึ่งมีทิศทางเป็นบวกต่อเนื่องจากไตรมาส 4 ปี 2564 (เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2564) ที่ขยายตัวร้อยละ 0.7 โดยการเติบโตได้ดีในไตรมาสนี้เป็นผลจากสาขา “พืช” ซึ่งเป็นสาขาการผลิตหลักขยายตัว เนื่องจากฝนที่ตกต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงกลางปี 2564 ถึงต้นปี 2565 และสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ทำให้การผลิตพืชสำคัญ ทั้ง...ข้าว อ้อยโรงงาน สับปะรด ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และ ผลไม้ เพิ่มขึ้น ส่งผลให้สาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวได้ตามพื้นที่เพาะปลูกและพื้นที่ที่เกี่ยวข้องพืชที่เพิ่มขึ้น ขณะที่สาขา “ประมง” และสาขา “ปศุสัตว์”...ขยายตัวได้จากการผลิตที่เพิ่มขึ้นตามความต้องการของตลาดที่มีอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม สาขา “ปศุสัตว์” หดตัวลงจากสถานการณ์โรคระบาดในสัตว์ปีกที่ส่งผลให้เกษตรกรปรับลดปริมาณการเลี้ยง หากลองลึกในรายละเอียด พบว่า สาขาพืชขยายตัวร้อยละ 6.3 มาจากเกษตรกรขยายการเพาะปลูกในพื้นที่ว่าง ประกอบกับภาครัฐมีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง

“ข้าวนาปรังผลิตเพิ่มขึ้น” เนื่องจากปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำที่สำคัญและแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีมากขึ้น เกษตรกรจึงขยายการเพาะปลูกในพื้นที่นาปรังเดิมที่เคยปล่อยว่าง อีกทั้งเกษตรกรในภาคกลางบางรายทำการเพาะปลูกชดเชยในพื้นที่ที่เสียหายจากสถานการณ์น้ำท่วมในช่วงปลายเดือนกันยายน 2564 ส่วน

“อ้อยโรงงาน”...นั้นผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณน้ำและสภาพอากาศเอื้ออำนวย ส่งผลให้ต้นอ้อยเจริญเติบโตได้ดีขึ้น ประกอบกับโรงงานน้ำตาลมีระบบประกันราคารับซื้อผลผลิตอ้อยสดคุณภาพดี จึงใจให้เกษตรกรหันมาปลูกอ้อยและเอาใจใส่ดูแลผลผลิตก็ยิ่งขยายตัว...มาถึง

“สับปะรดโรงงาน” ก็มีผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากสับปะรดที่ปลูกในช่วงปลายปี 2563 ถึงต้นปี 2564 เริ่มให้ผลผลิตช่วงเวลานี้ราคาสับปะรดโรงงานอยู่ในเกณฑ์ดี จึงจูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกสับปะรดในพื้นที่ปล่อย่าง ว่าง ปลูกแซมในสวนยางพารา สวนมะพร้าวที่ปลูกใหม่

สุดท้าย...“ยางพารา” จะดีเด่นดังไม่น้อยกว่าใคร ด้วยว่ามีผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณน้ำฝนมีเพียงพอ ทำให้ต้นยางสมบูรณ์ดี การระบาดของโรคใบร่วงยางพาราในภาคใต้ซึ่งเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญลดลง ประกอบกับความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะจากอุตสาหกรรมยานยนต์ การผลิตถุงมือยาง ก็ยังทำให้เกษตรกรเพิ่มจำนวนวันกรีดยางมากขึ้น อีกทั้ง “ปาล์มน้ำมัน” ที่ผลผลิตเพิ่มขึ้นเช่นกัน เนื่องจากการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในปี 2562 เพื่อทดแทนพืชชนิดอื่น ได้แก่ เงาะ ลองกอง กาแฟ ยางพารา เริ่มให้ผลผลิตในช่วงปี 2565 ในแหล่งผลิตสำคัญมีสภาพอากาศเอื้ออำนวย รวมถึงราคาปาล์มน้ำมันมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นตามราคาตลาดโลก เกษตรกรมีการบำรุงดูแลมากขึ้น ส่งผลให้ทะลายปาล์มมีความสมบูรณ์

ถัดมาที่ “ลำไย”...อีกผลผลิตเพิ่มขึ้นที่ต้องกล่าวถึง เนื่องจากมีเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจากต้นลำไยที่เกษตรกรปลูกแทนพืชอื่นในปี 2562 เช่น ลิ้นจี่ และไม้ผลอื่น ซึ่งเริ่มให้ผลผลิตในช่วงปี 2565 ประกอบกับสภาพอากาศเอื้ออำนวย ทำให้ลำไยติดผลดีและมีจำนวนผลต่อช่อเพิ่มขึ้น โดยเป็นผลผลิตนอกฤดูผลผลิตซึ่งส่วนใหญ่มาจากจังหวัดจันทบุรี

“ทุเรียน”...ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่องจูงใจให้เกษตรกรมีการบำรุงดูแลรักษา...มีการทำทุเรียนนอกฤดูมากขึ้น ประกอบกับการขยายพื้นที่ปลูกใหม่ในปี 2560 เริ่มให้ผลผลิตในปี 2565 เป็นปีแรก ไม่เว้นแม้แต่ “มังคุด” ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากในช่วงเดือนธันวาคม 2564-มกราคม 2565 ตอนกลางของประเทศมีอากาศหนาวเย็นที่เอื้ออำนวยต่อการออกดอกติดผล “ในปีที่ผ่านมามังคุดมีการออกดอกและติดผลน้อย ทำให้มีเวลาพักสะสมอาหาร ส่งผลให้มีการออกดอกติดผลมากขึ้น. “ส่วนสินค้าพืชที่มีผลผลิตลดลง ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง เงาะ...โดยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ผลผลิตลดลง เนื่องจากปัญหาด้านสภาพอากาศและอุทกภัยในแหล่งผลิตสำคัญ” ภัยธรรมชาติที่วุ่นวายนี้เกิดขึ้นในช่วงเดือนกันยายนถึงพฤศจิกายนปีที่แล้ว ส่งผลให้พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่จะเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงไตรมาสนี้บางส่วนได้รับความเสียหาย...มันสำปะหลังผลผลิตลดลง ปัญหาอุทกภัยและน้ำท่วมขังส่งผลให้หัวมันเน่าเสียหาย ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

สำหรับ “เงาะ” ผลผลิตลดลง เนื่องจากเกษตรกรมีการบำรุงดูแลรักษาน้อยกว่าไม้ผลอื่นที่มีราคาสูง ประกอบกับมีการปรับเปลี่ยนไปปลูกไม้ผลอื่นที่มีราคาดีกว่า...มีการตัดโค่นต้นที่ปลูกแซมในสวนทุเรียน มังคุด

พุ่งเป้าไปที่สาขา “ปศุสัตว์” หดตัวร้อยละ 2.0 เนื่องจากการผลิตสุกรได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาดตั้งแต่ปีที่แล้ว ทำให้เกษตรกรต้องลดปริมาณการเลี้ยง ประกอบกับต้นทุนค่าอาหารสัตว์ที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตามความต้องการที่ยังมีต่อเนื่อง การจัดการฟาร์มที่ได้มาตรฐาน การเฝ้าระวังโรคอย่างเข้มงวด...

ทำให้ผลผลิตปศุสัตว์หลายชนิดเพิ่มขึ้นได้ ขณะที่สินค้าปศุสัตว์ที่มีผลผลิตลดลงคือ “สุกร” สวนทางกับ “ไก่เนื้อ”... “ไข่ไก่”... “นํ้านมดิบ” ขยายการผลิต เพื่อรองรับความต้องการของตลาด

นอกจากนั้นแล้ว สาขาประมง ขยายตัวร้อยละ 2.5 เป็นผลมาจากผลผลิตประมงทะเลในส่วนของสัตว์น้ำที่นำขึ้นทำเทียบเรือในภาคใต้มีปริมาณเพิ่มขึ้น เนื่องจากมรสุมเริ่มลดลง ต่อเนื่องไปถึง “กุ้งทะเลเพาะเลี้ยง”...ผลผลิตประมงน้ำจืด...“ปลานิล” “ปลาดุก” ก็มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

นับรวมไปถึงสาขาบริการทางการเกษตร ขยายตัวร้อยละ 2.4...สาขาป่าไม้ ขยายตัวร้อยละ 2.2 เนื่องจากผลผลิตไม้ยางพารา ถ่านไม้ ครั่ง เพิ่มขึ้นเป็นหลัก ส่วนรัฐยังคงมีความต้องการจากประเทศจีนต่อเนื่อง

ทั้งหมดเหล่านี้นำมาซึ่งบทสรุปแนวโน้ม “เศรษฐกิจการเกษตร” ในปี 2565 คาดว่า...จะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.0-3.0 เมื่อเทียบกับปี 2564 โดยทุกสาขาการผลิตมีแนวโน้มขยายตัว เนื่องจากปริมาณน้ำฝนที่เพิ่มขึ้นจากอิทธิพลของลานีญา ประกอบกับภาครัฐมีความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆส่งเสริมเกษตรกรในทุกมิติ

ฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสศก. ทิ้งท้ายว่า การบริหารจัดการการผลิตและการตลาดที่ดี บวกกับการใช้เทคโนโลยี เข้ามายกระดับคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด ทำให้เกษตรกรไทยประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก กระนั้นแล้วก็ต้องไม่ประมาทปัจจัยเสี่ยงจากภาวะฝนทิ้งช่วง อากาศที่แปรปรวน

อีกทั้งปัจจัยภายนอก “ราคาน้ำมัน” ที่ปรับตัวสูงขึ้น กระทบต่อต้นทุนการผลิตรอบทิศ รวมถึงค่าเงินบาทที่แข็งค่า สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ส่งออกย่อมกระทบอย่างแน่นอนอนไม่มากก็น้อย.

แหล่งที่มา : thairath ฉบับวันที่ 25 เมษายน 2565